

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/281-7/283
7/291-7/298

Sayı : 99074258-610-E. 40
Konu : Soru Önergisi

22.10.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 11.12.2015 tarihli ve 43452547-120.07-6854 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Burdur Milletvekili Mehmet GÖKER'in 7/281, İstanbul Milletvekili Sibel ÖZEMİR'in 7/282, Mardin Milletvekili Mithat SANCAR'ın 7/283, Kars Milletvekili Ayhan BİLGİN'in 7/284 ve 7/285, Ankara Milletvekili Şenal SARIHAN'ın 7/286, Ankara Milletvekili Murat EMİR'in 7/287, İstanbul Milletvekili Barış YARKADAŞ'ın 7/288, İzmir Milletvekili Ahmet Kenan TANRIKULU'nun 7/289, 7/291, 7/292, 7/293, 7/294 ve 7/295, Çanakkale Milletvekili Muharrem ERKEK'in 7/296, İstanbul Milletvekili M. Sezgin TANRIKULU'nun 7/297 ve 7/298 esas numaralı yazılı soru önermeleri Bakanlığımızca incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Nabi AVCI
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (22 Sayfa)

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/292
S.K. 28

İZMİR MİLLETVEKİLİ AHMET KENAN TANRIKULU'NUN 7/292 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin eğitim hakları başta Anayasamız olmak üzere çeşitli yasalar ve uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınmıştır. Özel eğitim ihtiyacı olan bireyler için zorunlu öğrenim okul öncesi eğitim döneminden başlayarak ortaöğretim süresini de kapsayacak şekilde düzenlenmiş olup ilgili mevzuat hükümlerince öğrencilerin okula devamlarının sağlanması adına gerekli tedbirlerin alınması zorunlu kılınmıştır.

Bakanlığımızca özel eğitime ihtiyacı olan bireyler için her tür ve kademede kaynaştırma uygulamaları yoluyla eğitim hizmeti verilebildiği gibi bu bireyler için özel eğitim okulları da açılmaktadır. Bu kapsamda görme, işitme, ortopedik, zihinsel yetersizliği olan bireyler ile otizmi olan bireyler için gündüzlü ve/veya yatılı eğitim hizmeti sunan özel eğitim okulları Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğüne bağlı olarak eğitim faaliyetlerini yürütmektedir. Zorunlu öğrenim çağında olan ve sağlık problemleri nedeniyle doğrudan eğitim kurumlarından yararlanamayacak özel eğitime ihtiyacı olan bireyler için de evde veya hastanede eğitim hizmetleri sunulmaktadır.

Ayrıca özel eğitim okullarının açılmasında özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin yetersizlik türüne göre sayısı, yerleşim biriminin özellikleri, ulaşım imkânları vb. hususlar ile kamu yararı da dikkate alınmakta olup özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin eğitime erişimlerinin gerekli özel eğitim tedbirlerinin alınması yoluyla kesintisiz sağlanabilmesi adına okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kademesinde eğitim hizmeti sunan okullarda, durumları ayrı bir sınıfta eğitim görmeyi gerektiren özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için, yetersizlik türü, eğitim performansları ve özellikleri göz önünde bulundurularak, özel araç-gereçler ile eğitim materyalleri sağlanarak oluşturulmuş özel eğitim sınıfları açılmaktadır.

Genel ilköğretim programını tamamlayan özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerden özel eğitim değerlendirme kurulu raporu doğrultusunda kaynaştırma yoluyla eğitim alacak öğrenciler, engel durumu ve özellikleri ile ikamet adresleri dikkate alınarak Anadolu liseleri, Anadolu imam hatip liseleri, mesleki ve teknik Anadolu liseleri, çok programlı Anadolu liseleri ile mesleki ve teknik eğitim merkezlerine her bir şubede iki öğrenciyi geçmeyecek şekilde il/ilçe öğrenci yerleştirme ve nakil komisyonu kararı ile şubelere dengeli bir şekilde yerleştirilmektedir. Ayrıca özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerden beceri/yetenek sınavıyla öğrenci alan okullara yerleştirilecek öğrenciler ilgili okul müdürlüklerince oluşturulan komisyon tarafından kendi aralarında beceri/yetenek sınavına alınmakta ve başarılı olanların kayıtları yapılmaktadır.

Bakanlığımızca, özel eğitim hizmetlerinin niteliğinin artırılması ve özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin sunulan eğitim hizmetlerinden en üst düzeyde yararlanabilmelerinin sağlanabilmesi amacıyla;

Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin yetersizlik türüne göre sayısı, yerleşim biriminin özellikleri, ulaşım imkânları vb. hususlar ile kamu yararı da dikkate alınarak, valiliklerce iletilen talepler doğrultusunda özel eğitim okullarının açılması,

Özel eğitim okullarının bilgi ve iletişim teknolojileri alt yapısının güçlendirilmesi ve teknolojik imkanlar yardımı ile özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin sunulan eğitim hizmetlerinden en üst düzeyde yararlanabilmelerinin sağlanabilmesi,

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Bulunduğu ilde bir okula yerleştirilemeyen görme, işitme veya ortopedik engelli bireylerin yatılı ortaöğretim okullarına yerleştirilmeleri,

Bakanlığımız bünyesinde düzenlenecek tüm hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin eğitim programları içeriklerine eklenen “Özel Eğitim ve Uygulamaları” dersi aracılığıyla, özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin eğitimi konusunda bilgi ve farkındalığın artırılması, bu bireylerin eğitime erişimlerinin desteklenmesi, Bakanlığımıza bağlı tüm eğitim kurumlarına bir öz değerlendirme imkânı sunulması ve konuyla ilgili beşeri altyapının güçlendirilmesi,

Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin yaygın eğitim hizmetlerine erişimlerinin sağlanması ve bu kapsamda sunulan eğitim hizmetlerinin niteliğinin artırılması amacıyla kurs programlarının geliştirilmesi,

Merkezi Sistem Sınavlarında özel eğitim ihtiyacı olan bireyler için alınması gereken tedbirlere ve yapılması gereken düzenlemelere ilişkin çalışmaların yürütülmesi,

Özel eğitim okul ve kurumlarında öğrenim gören öğrencilere ücretsiz kitap temini, özel eğitim okul ve kurumları ile özel eğitim sınıflarında gündüzlü öğrenim gören öğrencilerin okula ulaşımının ücretsiz sağlanması ve bu öğrencilere ücretsiz öğle yemeği temini,

Özel eğitim hizmetlerinin niteliğinin artırılması, sunulan eğitim hizmetlerinden özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin en üst düzeyde yararlanmalarının sağlanması ile öğretmen, yönetici, müfettiş ve ailelere rehberlik etmesi amacıyla kılavuz kitapların hazırlanması vb. çalışmalar yürütülmektedir.

Bununla birlikte özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerimiz ve öğretmenlerimizin bilgi, beceri ve mesleki eğitimlerini geliştirmek için yerel, ulusal ve uluslararası proje çalışmaları yürütülmekte olup ayrıca bölgesel kalkınma ajansları ile engelli bireylerin eğitimleri ve istihdam kapasitelerinin artırılması projeleri planlanmış olup hazırlık ve uygulama süreçleri devam etmektedir.

Türkiye genelinde halen eğitim öğretime devam etmekte olan değişik gruplarda 63.603 özel eğitim öğrencisi bulunmaktadır.

Bakanlığımız Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğüne bağlı çeşitli engel türlerine göre açılan ve eğitim öğretim faaliyetlerine devam eden okulların bütün tür ve kademelerinde, bir plan dâhilinde müfredatlar (öğretim programları) hazırlanmakta, var olan programlar ise öğrencinin, ailenin ve toplumun değişen ihtiyaçlarına göre geliştirilmekte ve güncellenmektedir.

Herhangi bir engeli olmayan öğrencilerimizin eğitim aldıkları genel okul ve tür ve kademelerinde toplumda engelliler ile ilgili gerekli hassasiyeti sağlamak adına başlı başına bir ders konulması planlanmamakta olup bu hassasiyet, okullarımızda yürütülen farkındalık sağlayıcı ve bilinç kazandırıcı uygulamalarla (çeşitli projeler, belirli gün ve haftalar kapsamındaki etkinlikler ve Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği çerçevesindeki faaliyetler) kazandırılmaktadır. Bununla birlikte Milli Eğitim Bakanlığı olarak ilk kez işitme engelli öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirmeleri, akranları ve toplumun diğer kesimleri ile daha sağlıklı iletişim kurabilmelerini sağlamak amacıyla İşitme Engelliler İlkokullarının 1, 2 ve 3 üncü sınıflarına “Türk İşaret Dili Dersi” konularak 2015-2016 eğitim öğretim yılından itibaren kademeli olarak uygulanmaya başlamıştır. Söz konusu dersin öğretim programı da hazırlanarak bu öğretim yılında ilk kez uygulamaya konmuştur. Bu sayede ilk kez işaret dili akademik bir zeminde ele alınarak dil becerisi anlamında yenilikçi bir çalışma gerçekleştirilmiştir. İleriki yıllarda bu dersin normal öğrencilerin öğrenim gördüğü ilkokul ya da ortaokullarımıza seçmeli bir ders olarak konması planlanmaktadır.

Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerimizin bilgi, beceri ve meslek edinmesi için;

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Özel eğitim mesleki eğitim merkezlerinde uygulanmak üzere 15 meslek alanı (Matbaa Teknolojisi, Tesisat Teknolojisi ve İklimlendirme, Motorlu Araçlar Teknolojisi, Kimya Teknolojisi, Mobilya ve İç Mekân Tasarımı, Seramik ve Cam Teknolojisi, Metal Teknolojisi, Tekstil Teknolojisi, İnşaat Teknolojisi ve Yiyecek İçecek Hizmetleri, Gıda Teknolojileri, Tarım Teknolojileri Güzellik ve Saç Bakımı ve Konaklama ve Seyahat Hizmetleri mesleki gelişim alanına ait modüller tamamlanmış ve uygulamaya konulmuştur. Sözü edilen 15 meslekî gelişim alanına ilave olarak Bilişim Teknolojileri, Büro Yönetimi ve Giyim Teknolojileri meslekî gelişim alanlarına ait modüller tamamlanmıştır. Bu programların da 2016-2017 eğitim öğretim yılından itibaren uygulamaya konması planlanmaktadır. Önümüzdeki dönemde meslekî gelişim alanlarının sayısının 22'ye çıkarılmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.

Görme engelli öğrencilerimizin öğrenim gördüğü Özel Eğitim Mesleki Eğitim Merkezlerinde uygulanmak üzere iki alana (El Sanatları ve Yiyecek İçecek Hizmetleri) ait modüler öğretim programı hazırlanmıştır. Adı geçen programlarında 2016-2017 eğitim öğretim yılından itibaren uygulamaya girmesi planlanmaktadır.

Orta ve ağır zihinsel engelli öğrencilerin devam ettiği özel eğitim iş uygulama okullarında (III. Kademe) akademik ve meslekî gelişim alanı ile ilgili derslerin öğretim programlarını geliştirme çalışmaları başlatılmıştır.

Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü işbirliği halinde Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin hayat boyu öğrenmeye katılımının artırılması için El Sanatları Teknolojisi alanına ait toplam 765 öğretim programı yayımlanmıştır. Bu sayede özel eğitime ihtiyacı olan bireyler; Türkiye genelindeki toplam 1.343 yaygın eğitim kurumu vasıtasıyla kursiyer sayısında alt sınır aranmaksızın, 5 engel grubuna (görme, işitme, ortopedik, otizm ve zihinsel) göre hazırlanan programlar arasından uygun kurslara katılabileceklerdir.

İşitme Engelliler İlkokulu 2 ve 3 üncü sınıf Türk İşaret Dili Dersi Öğretim Programı ile özel eğitime ihtiyacı olan 0-6 yaş grubundaki çocuklara yönelik Okul Öncesi Eğitim Programı hazırlanacaktır. Özel Eğitim Uygulama Okulu (I. ve II. Kademe) eğitim programları ise güncellenecektir. Çeşitli engel türlerine ait okullarda okutulan “Oyun, Fiziki Etkinlikler ve Bağımsız Hareket Becerileri” ile “Beden Eğitimi, Spor ve Bağımsız Hareket Becerileri” derslerine ait öğretim programları geliştirilecektir.

Okul türlerine göre müfredatımız ise;

Görme engelli öğrenciler ilkokul ve ortaokulda normal gelişim gösteren öğrenciler için hazırlanmış öğretim programlarını takip etmektedirler. Ayrıca içerik aynı olmasına rağmen haftalık ders çizelgelerinde ilkokuldaki Beden Eğitimi dersinin adı “Oyun, Fiziki Etkinlikler ve Bağımsız Hareket Becerileri”, ortaokulda ise “Beden Eğitimi, Spor ve Bağımsız Hareket Becerileri”dir. Görme engelli öğrenciler için açılan özel eğitim mesleki eğitim merkezinde ise normal gelişim gösteren öğrenciler için geçerli olan akademik dersler ile haftalık ders çizelgelerinde “Beden Eğitimi, Spor ve Bağımsız Hareket Becerileri” dersi yer almaktadır.

İşitme engelli öğrenciler ilkokul ve ortaokulda normal gelişim gösteren öğrenciler için hazırlanmış öğretim programlarını takip etmektedirler. Haftalık ders çizelgelerinde ders adları normal gelişim gösteren öğrenciler için hazırlanmış ders adı ile aynıdır. Buna ilave olarak işitme engelliler ilkokullarının 1, 2 ve 3 üncü sınıflarında haftada 2 ders saati Türk İşaret Dili Dersi verilmektedir. İşitme engelli öğrencilere yönelik özel eğitim meslek

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

liselerinde de normal gelişim gösteren öğrenciler için hazırlanmış öğretim programları uygulanmaktadır.

Ortopedik engelli öğrenciler ilkokul, ortaokul ve meslek lisesinde normal gelişim gösteren öğrenciler için hazırlanmış öğretim programlarını takip etmektedirler. Haftalık ders çizelgelerinde ders adları normal gelişim gösteren öğrenciler için hazırlanmış ders adı ile aynıdır.

Hafif düzeyde zihinsel engelli öğrenciler ilkokul ve ortaokulda normal gelişim gösteren öğrenciler için hazırlanmış öğretim programlarını takip etmektedirler. Haftalık ders çizelgelerinde ders adları normal gelişim gösteren öğrenciler için hazırlanmış ders adı ile aynıdır. Hafif düzeyde zihinsel engelli öğrencilerin devam ettiği özel eğitim mesleki eğitim merkezlerinde bu okullara mahsus akademik ve meslekî gelişim alanlarına ait derslerin yer aldığı programlar takip edilmektedir.

Orta ve ağır zihinsel engelli ile otizmi olan öğrencilerin devam ettiği özel eğitim uygulama okullarında (I ve II. Kademe) zihinsel engelliler için ayrı, otizmi olan öğrenciler için ayrı öğretim programları bulunmaktadır. Orta ve ağır zihinsel engelli ile otizmi olan öğrencilerin devam ettiği özel eğitim iş uygulama okullarında (III. Kademe) ise bu okullara özel akademik ve mesleki öğretim programları uygulanmaktadır.

Bakanlığımız Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ile işbirliği içerisinde, özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin yaygın eğitim hizmetlerine erişimlerinin sağlanması ve bu kapsamda sunulan eğitim hizmetlerinin niteliğinin artırılması amacıyla, El Sanatları Teknolojisi Alanına ait 765 Yaygın Eğitim Kurs Programı özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin gelişim özellikleri ve ihtiyaçları ile geniş tabanlı bilgilere, becerilere ve tavırlara dayalı meslekî yeterlikler dikkate alınarak güncellenmiş, program güncelleme çalışmaları kapsamında programlar özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin toplumla bütünleşmelerini sağlamalarına, ekonomik özgürlüklerini kazanmalarına ve hayatlarını kendi başlarına devam ettirebilmelerine imkan tanıyacak şekilde gruplara ayrılmış, alanda çalışan kişilerin görüş ve önerileri programa yansıtılarak her meslek dalına ait program revize edilmiş, mesleklere ait belirlenen yeterlikler öğretim programları ve modüllerin temel dayanağını ve içeriğini oluşturmuştur.

Bakanlığımızca 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamında yapılan engelli personel istihdamı, Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı ve Engellerin Devlet Memurluğuna Alınmaları Hakkında Yönetmelik hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir. Anılan Yönetmeliğin 10 uncu maddesi çerçevesinde Bakanlığımızın yurtdışı teşkilatı hariç, toplam dolu memur kadro sayısının %3'ü oranında engelli personel kontenjanı belirlenmektedir.

Bakanlığımız taşra teşkilatında 2016 yılında engelli personel olarak istihdam edilmek üzere EKPSS sonucu ortaöğretim mezunu 1.000, Kura sonucu ilköğretim/ortaokul/ilkokul mezunu 210 olmak üzere toplam 1.210 adet 12 nci derece hizmetli unvanı için planlama yapılmış olup, buna ilişkin talebimiz Devlet Personel Başkanlığına iletilmiştir. Söz konusu personel talebimiz 16/12/2015 tarihinde yapılan 2015/2 engelli personel istihdamı yerleştirilmelerinde değerlendirilmiştir.